

STATYSTYKA MIKROPRZEDSIĘBIORSTW – NOWE DZIAŁANIA I KIERUNKI ROZWOJU

Andrzej Pożycki
Urząd Statystyczny w Łodzi

Jerzy Harbat
Urząd Statystyczny w Łodzi

Artur Mikulec
Urząd Statystyczny w Łodzi

Plan prezentacji

- Zadania Urzędu Statystycznego w Łodzi w obszarze statystyki małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)
- *SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw*
- Jednostka autorska badania SP-3 (*). Szerszy zakres działalności
- Nowe działania związane z realizacją badania SP-3 i kierunki rozwoju
 - Usprawnienia procesu przeprowadzania badania
 - Prace bieżące (trwające) i planowane
- Wnioski
- Bibliografia

(*) Badania realizowanego na formularzu SP-3

Zadania Urzędu Statystycznego w Łodzi w obszarze statystyki małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)

W statystyce publicznej **od 1 stycznia 2009 r.** obowiązuje organizacja prac wynikająca z wprowadzenia specjalizacji urzędów statystycznych.

Urząd Statystyczny w Łodzi stał się odpowiedzialny m.in. za realizację rocznego badania działalności gospodarczej przedsiębiorstw (formularz SP-3) oraz panelowego badania przedsiębiorstw (formularz PL1, PL2) na terenie całego kraju.

Powyższe zadania **od 2010 r.** są realizowane przez Ośrodek Małych i Średnich Przedsiębiorstw (OMP).

Od 1 stycznia 2023 r. Urząd Statystyczny w Łodzi (US Łódź) przejął od Departamentu Przedsiębiorstw (GUS PZ) zadania jednostki autorskiej w zakresie badania mikroprzedsiębiorstw.

W efekcie rozszerzył się zakres obowiązków Ośrodka Małych i Średnich Przedsiębiorstw, pojawiły się nowe zadania związane z poszczególnymi etapami procesu badania statystycznego i metodologią badań statystycznych.

Zadania Urzędu Statystycznego w Łodzi w obszarze statystyki małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)

Szczegółowy zakres zadań OMP rozszerzał się na przestrzeni lat i aktualnie obejmuje:

- 1) aktualizację rejestrów i operatów do badań statystycznych,
- 2) tworzenie i ocenę poprawności kartotek do realizowanych badań,
- 3) opracowywanie wzorów formularzy i kwestionariuszy wraz z ich objaśnieniami,
- 4) współudział w testowaniu formularza elektronicznego w Portalu Sprawozdawczym (PS),
- 5) przygotowywanie założeń dla systemów informatycznych związanych z gromadzeniem, przetwarzaniem i analizowaniem danych oraz ich testowanie w aplikacji System Pozyskiwania, Przetwarzania i Integracji Danych Statystycznych (SPDS),
- 6) zbieranie, gromadzenie, przechowywanie, przetwarzanie i analizowanie jakości danych statystycznych,
- 7) opracowywanie, zatwierdzanie i udostępnianie wyników ogólnopolskich i regionalnych,
- 8) przygotowywanie tablic publikacyjnych, opracowywanie publikacji,
- 9) prowadzenie prac nad wykorzystaniem administracyjnych źródeł danych w badaniach statystycznych małych i średnich przedsiębiorstw,
- 10) inicjowanie i przygotowywanie nowych rozwiązań metodycznych jako jednostka autorska (od 2023 r.).**

SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw

Podstawowym źródłem danych statystycznych charakteryzujących zbiorowość mikroprzedsiębiorstw jest reprezentacyjne, roczne badanie realizowane na formularzu SP-3 „Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw”.

Jest to jedyne, kompleksowe badanie prowadzone przez służby statystyki publicznej, dotyczące najmniejszych podmiotów gospodarczych.

Celem badania jest uzyskanie podstawowej wiedzy o skali i efektach działalności gospodarczej m.in. na temat:

- pracujących i wynagrodzeń,
- przychodów i kosztów,
- podatku dochodowego i VAT,
- środków trwałych i ponoszonych nakładów inwestycyjnych,
- a także pozyskanie danych specjalistycznych od jednostek prowadzących działalność handlową, gastronomiczną, transportową oraz w zakresie ochrony zdrowia.

Po integracji badań od 2016 r. na formularzu zbierane są także informacje na temat nowo powstałych przedsiębiorstw (PL) a od 2019 r. dane dla (mikro)przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym (KZ).

SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw

- **Zakres podmiotowy badania:** przedsiębiorstwa od 0 do 9 osób pracujących.
- **Forma prawna:** osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki nieposiadające osobowości prawnej.
- **Szczegółowa forma prawna:** spółki osobowe, spółki kapitałowe, oddziały przedsiębiorców zagranicznych, przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielnie, spółki cywilne prowadzące działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie kodeksu cywilnego, państwowe jednostki organizacyjne, jednostki badawczo-rozwojowe, instytuty badawcze oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
- **Zakres przedmiotowy badania:** wyniki ekonomiczno-finansowe przedsiębiorstw (pracujący i wynagrodzenia, środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, przychody i koszty, informacje specjalistyczne z zakresu działalności handlowej, gastronomicznej, związanej z przewozem pasażerów oraz ochroną zdrowia, kapitał zagraniczny, subiektywna prognoza i ocena sytuacji gospodarczej przedsiębiorstw).

SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw

- **Sekcje PKD:**

A – z wyłączeniem działu 01 oraz z wyłączeniem IGR,
B, C, D, E, F, G, H, I,

J – z wyłączeniem instytucji kultury mających
osobowość prawną,

K – z wyłączeniem banków, spółdzielczych kas
oszczędnościowo-kredytowych, instytucji
ubezpieczeniowych, biur i domów maklerskich,
towarzystw i funduszy inwestycyjnych oraz
towarzystw i funduszy emerytalnych,

L, M, N,

P – z wyłączeniem szkolnictwa wyższego,

Q – z wyłączeniem samodzielnych publicznych
zakładów opieki zdrowotnej,

R – z wyłączeniem instytucji kultury mających
osobowość prawną,

S – z wyłączeniem działu 94.

- **Losowanie próby:** metoda reprezentacyjna (ok. 5%).

- **Uogólnienie wyników:** województwa, sekcje PKD, województwa x sekcje (wybrane dane), forma prawna, klasy wielkości przedsiębiorstw, lata prowadzenia działalności gospodarczej.

nr str. 1

GUS GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY, ul. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa www.stat.gov.pl

SP-3
Sprawozdanie o działalności gospodarczej
przedsiębiorstw
za rok 2022

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej

Portal Sprawozdawczy GUS
portal.stat.gov.pl

Urząd Statystyczny
ul. Suwalska 29
93-176 Łódź

Termin przekazania:
do 16 marca 2023 r.

REGON

Obowiązek przekazywania danych wynika z art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 459, z późn. zm.).
Zbierane na tym formularzu dane podlegają bezwzględnej ochronie zgodnie z zasadą tajemnicy statystycznej (art. 10 ustawy o statystyce publicznej).

Jeżeli nastąpiły zmiany w nazwie lub adresie jednostki sprawozdawczej, prosimy o ich aktualizację:

nazwa

adres

WAŻNE INFORMACJE - Stan aktywności prawnej i ekonomicznej przedsiębiorstwa

Czy w 2022 r. prowadzili Państwo działalność gospodarczą? (Wpisać znak X w kratce właściwej odpowiedzi.)

TAK NIE

prosimy oznaczyć stan aktywności prawno-ekonomicznej oraz wypełnić sprawozdanie

prosimy oznaczyć przyczynę nieaktywności

☐ 1 przedsiębiorstwo prowadzące działalność	☐ 1 działalność nierozpoczęta	prosimy wypełnić dział 2 i dział 7 oraz odesłać sprawozdanie
☐ 2 przedsiębiorstwo w budowie, organizujące się	☐ 2 działalność zawieszona	
☐ 3 przedsiębiorstwo w stanie upadłości	☐ 3 przedsiębiorstwo w stanie upadłości	prosimy odesłać sprawozdanie
☐ 4 przedsiębiorstwo w stanie likwidacji	☐ 4 przedsiębiorstwo w stanie likwidacji	
	☐ 5 całkowita likwidacja przedsiębiorstwa	

Jeżeli w grudniu 2022 r. w przedsiębiorstwie nie prowadzono działalności gospodarczej, prosimy o podanie danych za ostatni okres prowadzenia działalności w roku 2022.
W razie wątpliwości prosimy przeczytać załączone objaśnienia.

SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw

Proces zbierania i kontroli jakości danych

Zbieranie danych statystycznych odbywa się poprzez formularz elektroniczny zamieszczony w Portalu Sprawozdawczym (PS) na stronie internetowej GUS (metoda *Computer Assisted Web Interview* – CAWI). W przypadku badania SP-3 możliwe jest także pozyskanie danych przez statystyka w trakcie wywiadu telefonicznego (metodą *Computer Assisted Telephone Interviewing* – CATI). Ponadto podmioty o liczbie pracujących do 5 osób mogą przekazać dane w formie papierowej, przesyłając wypełnione sprawozdanie na adres Urzędu Statystycznego w Łodzi.

Kontrola poprawności i jakości zbieranych danych jednostkowych odbywa się na dwóch poziomach. Wstępna kontrola jest prowadzona na etapie wypełniania (każdego) sprawozdania w Portalu Sprawozdawczym – w jej trakcie sprawdzana jest poprawność logiczno-rachunkowa wprowadzonych danych oraz spójność powiązanych elementów (danych) z różnych części formularza. Następnie w Systemie Informatycznym Badania (SIB) wykonywana jest analiza spójności zbioru danych jednostkowych: porównanie ich z danymi z poprzedniego okresu; analiza danych i ewentualne korekty.

SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw

Analiza i wykorzystanie wyników badania statystycznego przedsiębiorstw

Po **analizie zbioru** danych jednostkowych przez Ośrodek Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz zatwierdzeniu jego poprawności, Ośrodek Statystyki Matematycznej (US Łódź) dokonuje **uogólnień danych jednostkowych** na całą populację według zdefiniowanych przekrojów (próba reprezentatywna, ok. 5%).

Wyniki badań statystycznych przedsiębiorstw są wykorzystywane m.in. na potrzeby:

- opracowania przez GUS informacji społeczno-gospodarczych, w tym monitoringu sektora małych i średnich przedsiębiorstw,
- rocznych i kwartalnych rachunków narodowych oraz regionalnych rachunków narodowych,
- badań prowadzonych przez GUS,
- organów rządowych, samorządowych i innych instytucji,
- uczelni i ośrodków naukowych,
- Unii Europejskiej, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), Międzynarodowego Funduszu Walutowego (IMF), Banku Światowego,
- aktualizacji danych o przedsiębiorstwach i grupach przedsiębiorstw zawartych w rejestrze statystycznym.

SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw

Publikacja „Działalność przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób”

Informacje na temat działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw (do 9 osób pracujących) zamieszczane są w publikacji wydawanej dotychczas przez Główny Urząd Statystyczny wspólnie z Urzędem Statystycznym w Łodzi.

Od 2019 r. publikacja „**Działalność przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób**” ukazuje się w serii „Analizy Statystyczne” a od grudnia 2020 r. jest wydawana w okresie do końca roku kalendarzowego, z danymi za rok poprzedni.

Ostatnie wydanie publikacji z 2023 r. zawiera wyniki badania za rok 2022. Jest to już samodzielna (autorska) publikacja Urzędu Statystycznego w Łodzi.

Opracowanie to zostało rozszerzone m.in. o informacje dotyczące: liczby jednoosobowych podmiotów gospodarczych świadczących pracę na rzecz innego przedsiębiorstwa, liczby osób zatrudnionych z minimalnym wynagrodzeniem oraz źródeł finansowania nakładów na środki trwałe.

W publikacji zaprezentowano także liczbę mikroprzedsiębiorstw według rodzaju prowadzonej ewidencji księgowej w okresie ostatnich pięciu lat.

Jednostka autorska badania SP-3. Szerszy zakres działalności

Najważniejsze nowe zadania przejęte od Departamentu Przedsiębiorstw

Zadania przejęte w 2023 r. od Departamentu Przedsiębiorstw (GUS):

- Program Badań Statystycznych Statystyki Publicznej (PBSSP):
 - wstępne **konsultacje** z jednostkami współpracującymi w zakresie prowadzonego badania oraz z użytkownikami informacji statystycznych odnośnie zgłaszanych potrzeb i planowanego zakresu badań,
 - rozpatrywanie **uwag i wniosków** zgłoszonych przez opiniodawców do projektu PBSSP oraz uzgadnianie stanowisk do zgłoszonych uwag pod kątem ich uwzględnienia w programie badań,
 - przekazywanie do Departamentu Programowania, Koordynacji Badań i Rejestrów GUS stanowisk do uwag zgłoszonych przez opiniodawców,

Jednostka autorska badania SP-3. Szerszy zakres działalności

Najważniejsze nowe zadania przejęte od Departamentu Przedsiębiorstw

Zadania przejęte w 2023 r. od Departamentu Przedsiębiorstw (GUS):

- System Metadanych Statystycznych (SMS):
 - **prace związane z opracowywaniem PBSSP** polegające na aktualizacji opisów zestawów danych (SP-3) oraz opisów badania 1.61.05 (Roczne badanie przedsiębiorstw), jak również prace polegające na wprowadzaniu uzupełnień i zmian zmiennych w badaniu wraz z formatem przekazywanych danych oraz bloków tematycznych,
 - Urząd Statystyczny w Łodzi obecnie zajmuje się także tworzeniem i zatwierdzaniem nowych metadanych w SMS, związanych z pracą metodologiczną, jak również związanych z kolejnymi edycjami publikacji dotyczącej działalności gospodarczej przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób,
- **opracowywanie raportu jakości,**
- **udostępnianie danych uogólnionych i jednostkowych** dla departamentów branżowych i innych jednostek służb statystyki publicznej zgodnie ze złożonym zapotrzebowaniem.

Nowe działania związane z realizacją badania SP-3 i kierunki rozwoju

Rosnące zapotrzebowanie na dane dotyczące mikroprzedsiębiorstw (przy jednoczesnej konieczności ograniczania obciążeń respondentów sprawozdawczością statystyczną) powoduje, że **niezbędna jest kontynuacja prac rozwojowych w zakresie podejścia do badania jednostek o liczbie pracujących do 9 osób** z wykorzystaniem dotychczasowych doświadczeń.

Z tego powodu oprócz **wysokiej kompletności** badania najważniejszą sprawą pozostaje **dobra jakość** jego wyników. W celu dalszej poprawy jakości zbioru w ostatnich latach przeprowadzono szereg działań związanych z doskonaleniem badania.

Oprócz dotychczas wprowadzonych zmian polegających na:

- **aktualizacji operatu** do badania SP-3 w celu ograniczenia ilości jednostek nieaktywnych (CIT, KEP, VAT, ZUS),
- czy **wykorzystania danych ze źródeł administracyjnych**, tj. bazy VAT i ZUS do analizy zbioru podczas procesu przetwarzania danych,

wprowadzono kolejne usprawnienia.

Nowe działania związane z realizacją badania SP-3 i kierunki rozwoju

Usprawnienia procesu przeprowadzania badania

Usprawnienia procesu przeprowadzania badania (od 2021 r.)

- **Personalizacja formularzy SP-3** na Portalu Sprawozdawczym GUS danymi z Bazy Jednostek Statystycznych (PKD, data rozpoczęcia działalności) oraz dostępnymi informacjami z poprzednich edycji badania (przychody, koszty, wynagrodzenia, wartość środków trwałych, zapasy na koniec roku). Uzupelnienie formularza ww. danymi ułatwia jednostkom sprawozdawczym sporządzenie bieżącego sprawozdania.
- **Poprawa funkcjonalności aplikacji SPDS do obsługi badania SP-3**
W aplikacji SPDS (System Pozyskiwania, Przetwarzania i Integracji Danych Statystycznych) utworzono nowe pola, pokazujące dynamikę wartości wybranych cech w stosunku do roku ubiegłego dla jednostek powtarzających się w dwóch kolejnych edycjach badania. Wybrano najważniejsze cechy decydujące o działalności gospodarczej danego przedsiębiorstwa. Funkcjonalność ta przyczyniła się do ułatwienia prowadzenia kontroli logiczno-rachunkowej i merytorycznej przez pracowników Urzędu Statystycznego w Łodzi. Wprowadzone zmiany w znacznym stopniu ułatwiły kontrolę rejestrowanych sprawozdań oraz wpłynęły na poprawę jakości pozyskanych danych z badania SP-3.

Nowe działania związane z realizacją badania SP-3 i kierunki rozwoju

Usprawnienia procesu przeprowadzania badania

Usprawnienia procesu przeprowadzania badania (od 2021 r.)

- Rozpoznanie nowo powstałych przedsiębiorstw**

Dodatkowe działania podjęte w zakresie aktualizacji danych w BJS w latach 2021-2023 skupiały się głównie na analizie nowo powstałych mikroprzedsiębiorstw, które w momencie rejestracji działalności gospodarczej nie podały danych kontaktowych.

W 2023 r. pracownicy ustalali ich aktywność prawno-ekonomiczną oraz pozyskiwali dane kontaktowe tych podmiotów, poprzez wyszukiwanie informacji w Internecie:

Cecha	Liczba korekt dokonanych w BJS	Udział procentowy
Ogółem	81 763	100,0
Aktywność prawno-ekonomiczna	4 041	5,0
Adres korespondencyjny jednostki	15	0,0
Adres siedziby jednostki	2	0,0
Adres e-mail	31 150	38,1
REGON jednostki obsługującej sprawozdawczość	760	0,9
Numer telefonu	45 795	56,0

Nowe działania związane z realizacją badania SP-3 i kierunki rozwoju

Usprawnienia procesu przeprowadzania badania

Usprawnienia procesu przeprowadzania badania (od 2023 r.)

- **Modyfikacja aplikacji SPDS**

W systemie informatycznym badania SPDS wprowadzono podgląd dla danych archiwalnych (wyników z poprzednich edycji badań) oraz dodano nową funkcjonalność, polegającą na wprowadzeniu na stałe do SPDS algorytmów do listowań (wykazów jednostek objętych kontrolą, np. w zakresie przychodów). Aktualnie te listowania są zapisane w systemie i będą się automatycznie wykonywały – co pozwoli analizować je wielokrotnie na różnych etapach badania.

Usprawni to kontrolę logiczno-rachunkową wyników uzyskiwanych w trakcie realizacji badania.

Dotychczas takie listowania w ramach danej edycji badania (ok. 80) były wykonywane jednorazowo poza aplikacją SPDS. Analizowano w nich poprawność wartości cech w różnych konfiguracjach, w tym również w odniesieniu do wyników z poprzednich edycji badań.

Nowe działania związane z realizacją badania SP-3 i kierunki rozwoju

Usprawnienia procesu przeprowadzania badania

Usprawnienia procesu przeprowadzania badania (od 2024 r.)

- **Modyfikacja formularzy on-line na Portalu Sprawozdawczym GUS (PS)**

Pomimo konieczności podawania na formularzu wartości w pełnych złotych przedsiębiorcy często wpisywali je z dwoma miejscami po przecinku – powodując tym samym liczne błędy logiczno-rachunkowe.

Wprowadzono rozwiązanie w celu wyeliminowania takich sytuacji. Zaproponowano, aby po każdym wciśnięciu na klawiaturze „przecinka” lub „kropki” pokazywał się stosowny komunikat: „Dane wypełniamy w pełnych złotych, bez miejsca po przecinku”. Jednocześnie taki komunikat wyświetla się przed każdym przejściem przedsiębiorcy do kolejnych działów sprawozdania.

Wprowadzone zmiany pozwolą na pozyskanie zbioru danych o wysokiej jakości, ułatwią pracę statystykom przy przetwarzaniu zbioru a sprawozdawcom łatwiej będzie poprawnie wypełniać sprawozdanie.

Nowe działania związane z realizacją badania SP-3 i kierunki rozwoju

Usprawnienia procesu przeprowadzania badania

Usprawnienia procesu przeprowadzania badania (od 2024 r.)

- **Wyszukiwarka osób do kontaktu w zakresie sprawozdania SP-3**

W 2024 r. (aktualna edycja badania za rok 2023 r.) na stronie informacyjnej GUS oraz stronie Urzędu Statystycznego w Łodzi, uruchomiona została wyszukiwarka osób do kontaktu w zakresie sprawozdania SP-3.

The screenshot shows a web interface for searching contact persons. At the top left, there is a logo for 'MAŁYCH OŚRODEK I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW' (Small and Medium Enterprises) with a green and blue circular graphic. Below the logo, there is a navigation menu with links: 'ZADANIA | DZIAŁALNOŚĆ | DANE | FORMULARZE | KONTAKT'. The main heading is 'Osoba do kontaktu w sprawie sprawozdania SP-3'. Below this, there is a search form with the placeholder text 'Wprowadź numer REGON'. The form consists of a text input field and a blue button labeled 'Szukaj'. In the bottom right corner of the form area, there is a 'Do góry' button with an upward arrow icon.

Nowe działania związane z realizacją badania SP-3 i kierunki rozwoju

Prace bieżące (trwające) i planowane

Modyfikacja schematu losowania i doboru próby do badania SP-3 (od 2022 r.)

W związku z bardzo wysokimi kosztami wysyłki powiadomień o obowiązku sprawozdawczym od 2022 r. zmieniono schemat losowania i dobór jednostek do próby badania SP-3 (w granicach obowiązującej metodologii). Próbę wylosowano według schematu, który zakładał **większą reprezentację jednostek posiadających aktywne konto w Portalu Sprawozdawczym GUS (PS) – czas pandemii COVID-19.**

Do próby SP-3 wylosowano wówczas **81 111** jednostek (**ok. 73%**) posiadających konto w PS (w poprzednich edycjach badania takie jednostki stanowiły jedynie 40% próby). Dzięki tej modyfikacji podmioty zostały powiadomione o nałożonym obowiązku sprawozdawczym poprzez Portal Sprawozdawczy (bezkosztowo). Działanie to pozwoliło zaoszczędzić **ok. 57%** planowanych kosztów związanych z wysyłką pism.

Dodatkowo w trakcie badania z większością jednostek sprawozdawczych możliwy był kontakt elektroniczny, który okazał się bardziej skuteczny (preferowany przez jednostki) i bezkosztowy. Działanie to wpłynęło na poprawę kompletności i jakości badania SP-3.

Nowe działania związane z realizacją badania SP-3 i kierunki rozwoju

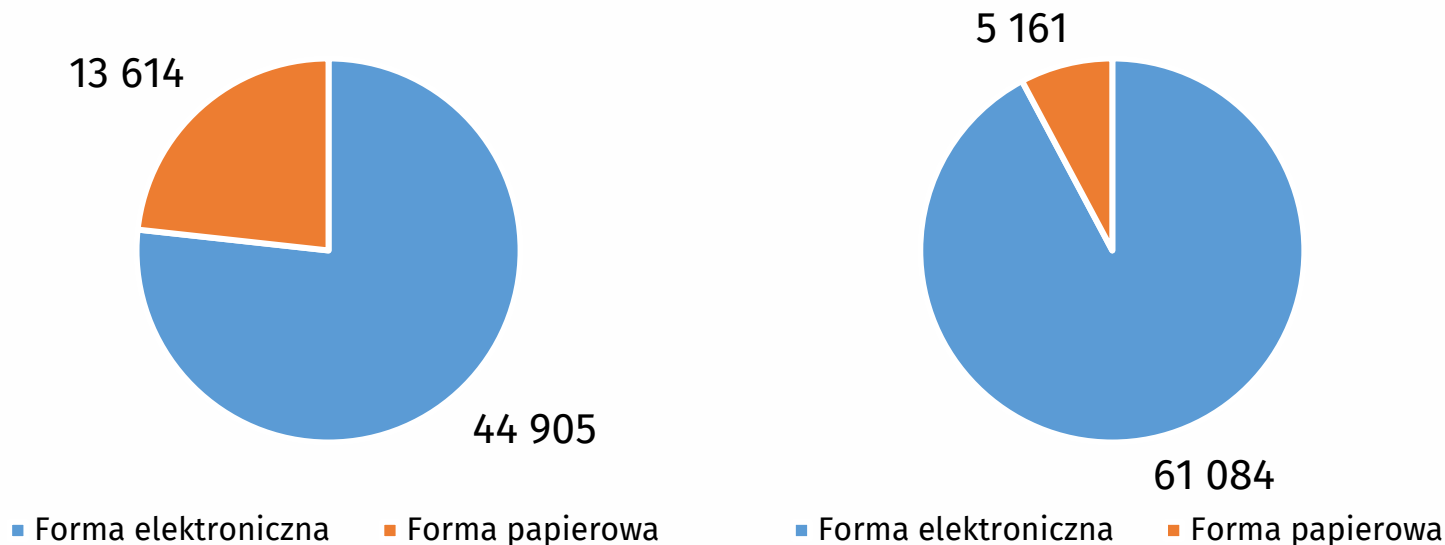
Prace bieżące (trwające) i planowane

Modyfikacja schematu losowania i doboru próby do badania SP-3 (od 2022 r.)

Dzięki wprowadzeniu modyfikacji schematu losowania próby znacząco zmieniły się także proporcje jednostek składających sprawozdanie w formie elektronicznej do jednostek składających sprawozdanie w formie papierowej.

Kompletność badania wzrosła z **53,7%** (badanie za rok 2020 – ostatnie przed wprowadzeniem zmiany) **do 59,2%** (*) (badanie za rok 2023 – aktualna edycja).

Liczba złożonych sprawozdań SP-3 w 2021 r. (za rok 2020) i w 2024 r. (za rok 2023)

Nowe działania związane z realizacją badania SP-3 i kierunki rozwoju Prace bieżące (trwające) i planowane

Praca metodologiczna (od 2023 r.)

Optymalizacja doboru próby mikroprzedsiębiorstw dla zestawu danych „SP-3 – Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw”

Praca metodologiczna, koordynowana jest przez Urząd Statystyczny w Łodzi (US Łódź – jednostka autorska) przy współpracy z Departamentem Przedsiębiorstw (GUS PZ) i Urzędem Statystycznym w Warszawie (US Warszawa).

Podstawowym celem pracy metodologicznej jest doskonalenie jakości zestawu danych SP-3 z uwzględnieniem obecnie istniejących uwarunkowań i zidentyfikowanych potrzeb użytkowników oraz dalszy rozwój badań przedsiębiorstw.

Osiągnięcie postawionego celu może nastąpić przez:

- modyfikację zasad konstrukcji i aktualizacji operatu,
- zwiększenie integracji metodologicznej procedur doboru jednostek do próby w części powiązanej i nie powiązanej z badaniem podmiotów z kapitałem zagranicznym,
- bardziej efektywne zarządzanie próbą,
- optymalizację liczebności i struktury próby.

Nowe działania związane z realizacją badania SP-3 i kierunki rozwoju Prace bieżące (trwające) i planowane

Praca metodologiczna (od 2023 r.)

Praca metodologiczna stanowi uzupełnienie (dokończenie) dokonanej w 2016 r. oraz w 2019 r. integracji formularzy, a **jej wyniki pozwolą na osiągnięcie następujących rezultatów:**

- wdrożenie mechanizmów pozwalających na utrzymanie oraz stałą **kontrolę odpowiedniego poziomu jakości** poszczególnych badań korzystających z zestawu danych SP-3,
- **zwiększenie spójności metodologicznej badań** w zakresie statystyki mikroprzedsiębiorstw,
- dalsze zwiększenie rozpoznania próby i **dalszą poprawę wskaźników realizacji badania,**
- **poprawę racjonalności wykorzystania środków** angażowanych przez statystykę publiczną w proces pozyskiwania danych o działalności mikroprzedsiębiorstw, w tym obniżenie ogólnych kosztów ich zbierania na formularzu SP-3 – ponoszonych przez Urząd Statystyczny w Łodzi,
- **zmniejszenie obciążenia** respondentów obowiązkami sprawozdawczymi.

Termin zakończenia: styczeń 2026 r.

Nowe działania związane z realizacją badania SP-3 i kierunki rozwoju

Prace bieżące (trwające) i planowane

Praca metodologiczna (od 2023 r.)

Zakres prowadzonych i planowanych prac (**US Łódź**):

- opracowanie zasad schematu losowania, modyfikacja algorytmu doboru jednostek do próby łączonej dla zestawu danych SP-3, w szczególności w części dotyczącej mikroprzedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym (powiązanych z badaniem KZ),
- ocena wpływu proponowanych zmian na jakość wyników (zestaw danych SP-3), na podstawie analizy teoretycznej oraz analiz ilościowych (symulacji) w oparciu o dane empiryczne,
- opracowanie raportu z pracy metodologicznej, w tym sformułowanie wniosków oraz propozycji rozwiązań,
- wdrożenie rekomendowanych rozwiązań do regularnej realizacji badania,

- konsultacje merytoryczne w zakresie stosowanej metodologii (**GUS PZ**),
- opiniowanie i współudział w opracowaniu rozwiązań dotyczących zasad doboru próby łączonej (**GUS PZ, US Warszawa**),
- udział w ocenie wpływu proponowanych zmian na jakość badań (**GUS PZ**),
- współudział w opracowaniu raportu i sformułowaniu propozycji rozwiązań (**GUS PZ, US Warszawa**).

Nowe działania związane z realizacją badania SP-3 i kierunki rozwoju Prace bieżące (trwające) i planowane

Identyfikacja jednostek KZZ – Sprawozdanie podmiotów posiadających jednostki zagraniczne (od 2023 r.)

W 2023 r. po raz pierwszy dla wszystkich podmiotów zobowiązanych do przekazywania informacji na formularzu SP-3 w Portalu Sprawozdawczym, dołączono dodatkowe pytanie „filtrujące”, które dotyczyło **posiadania przez przedsiębiorstwo udziałów lub oddziałów mających siedzibę poza granicami Polski.**

Identyfikacja jednostek KZ – Sprawozdanie podmiotów z kapitałem zagranicznym (od 2024 r.)

Ponadto w obecnej edycji badania dołączono kolejne pytanie filtrujące dotyczące **podmiotów zagranicznych posiadających udziały w badanej jednostce.**

Pytania zostały umieszczone w dziale „Dane podstawowe” (na początku formularza SP-3) – pozwala to na uzyskanie odpowiedzi od ok. 60 tys. podmiotów uczestniczących w badaniu SP-3. Działanie to ma charakter pilotażowy a jego celem jest rozpoznanie „nowych” jednostek, które powinny zostać dołączone do kartoteki badania KZZ lub KZ.

Nowe działania związane z realizacją badania SP-3 i kierunki rozwoju

Prace bieżące (trwające) i planowane

Centralna wysyłka formularzy (od 2024 r.)

W obecnej edycji badania po raz pierwszy zastosowano **centralną wysyłkę korespondencji**. Wysyłką objęte zostały podmioty gospodarki narodowej (mikroprzedsiębiorstwa) nieposiadające kont w Portalu Sprawozdawczym GUS. Jednostkom sprawozdawczym zostały przesłane pisma powiadamiające o obowiązku sprawozdawczym oraz aktualny wzór formularza SP-3 wraz z objaśnieniami.

Podstawowym celem centralnej wysyłki jest:

- standaryzacja korespondencji wysyłanej przez GUS (docelowo rozpoznawanej jako oficjalna korespondencja statystyki publicznej),
- „zwolnienie” pracowników urzędów statystycznych z dodatkowych obowiązków, jakim było przygotowanie korespondencji do wysyłki,
- **odciążenie finansowe urzędów statystycznych i zmniejszenie kosztów** wysyłki korespondencji kierowanej do respondentów.

Wnioski

- Następuje **ciągły rozwój badania mikroprzedsiębiorstw** oraz dostosowywanie go m.in. do: zmian zachodzących w otoczeniu prawno-ekonomicznym, zmieniających się wymogów międzynarodowych oraz potrzeb zgłaszanych przez użytkowników.
- W ostatnich latach zaobserwowano **zwiększone zainteresowanie danymi z badania SP-3 na potrzeby analiz i prac badawczych.**
- Kontynuowane są prace mające na celu **ułatwić wypełnienie obowiązku sprawozdawczego** przez respondentów.
- W ostatnich latach (2016-2019) **miały miejsce:**
 - **integracja procesów statystycznych** na etapie zbierania i analiz,
 - **szersze wykorzystanie danych administracyjnych,**
 - a także wykorzystanie wspólnych narzędzi informatycznych,

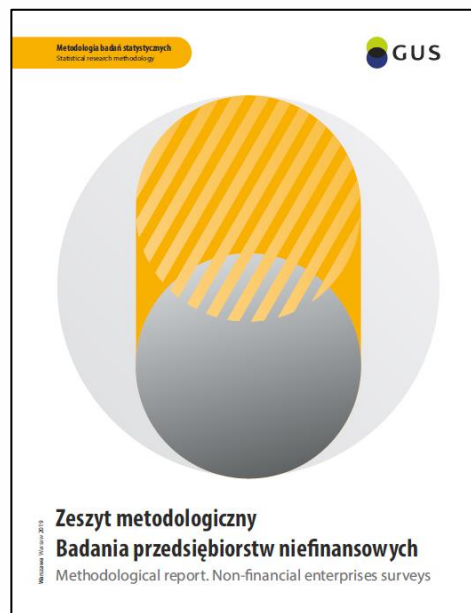
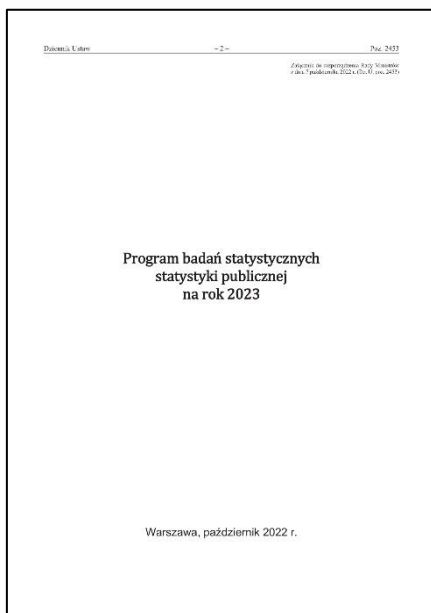
– to działania, które wskazują kierunki przyszłych prac w zakresie badań mikroprzedsiębiorstw.

Wnioski

- Trwają **prace metodologiczne** polegające na:
 - zmodyfikowaniu zasad konstrukcji operatu,
 - zmodyfikowaniu schematu (algorytmu) doboru próby mikroprzedsiębiorstw (dla zestawu danych SP-3) oraz ocenie wpływu wprowadzonych zmian na jakość wyników (zestawu danych SP-3).
- W oparciu o wyniki analiz **sformułowane zostaną propozycje rozwiązań**, które będą zawarte w raporcie z pracy metodologicznej oraz przyczynią się do dalszego rozwoju (i integracji) badań przedsiębiorstw.
- Biorąc pod uwagę dalszy rozwój badania statystycznego mikroprzedsiębiorstw **rozważana jest możliwość bezpośredniego wykorzystania danych administracyjnych**, która przyczyniłaby się do ograniczenia lub rezygnacji ze zbierania określonych danych na sprawozdaniu.

Bibliografia

- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 października 2022 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2023 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2453 z późn. zm.) – PBSSP 2023*
- *Zeszyt metodologiczny. Badania Przedsiębiorstw niefinansowych*, GUS, Departament Przedsiębiorstw, Warszawa 2019
- *Działalność przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób w 2022 r.*, Urząd Statystyczny w Łodzi, Łódź 2023

Więcej informacji na: **lodz.stat.gov.pl**

Andrzej Pożycki

a.pozycki@stat.gov.pl

Urząd Statystyczny w Łodzi
Ośrodek Małych i Średnich Przedsiębiorstw

Jerzy Harbat

j.harbat@stat.gov.pl

Urząd Statystyczny w Łodzi
Ośrodek Małych i Średnich Przedsiębiorstw

Artur Mikulec

a.mikulec@stat.gov.pl

Urząd Statystyczny w Łodzi

INFORMATOR Urzędu Statystycznego w Łodzi

Łódź 2024

